

Kaapstad

Garden Route

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

blz. 4

Dit is Kaapstad

blz. 6

Kaapstad in cijfers

blz. 8

Eten en drinken

blz. 10

#

Het kompas van Kaapstad

15 manieren om je onder te dompelen in de streek

blz. 12

Kaapstad

blz. 15

De 'coole' City blz. 16

1

Eten in Kaapstad –
Bree Street

blz. 22

2

Opmerkelijke duik –
Two Oceans Aquarium

blz. 26

3

Mandela's school –
Robbeneiland

blz. 28

4

Jungle in de City –
Woodstock

blz. 34

5

Op pad met Deon Meyer –
plaats delict Kaapstad

blz. 38

6

Slapen op de Tafelberg –
Hoerikwago Trail

blz. 46

Kaapse Schiereiland

blz. 49

Constantia blz. 50

7

Nostalgie – met de stoom-
trein naar **Simon's Town**

blz. 52

Kalk Bay blz. 55

8

Zenuwslopend –
avontuurlijk sporten aan
de Kaap

blz. 56

Simon's Town blz. 58

Kaap de Goede Hoop blz. 59

9

Achter muren – **zwembaden
aan zee op het Kaapse
Schiereiland**

blz. 60

Scarborough blz. 62

Hout Bay blz. 63

10

Oldtimertrip langs de
afgrond – **Chapman's Peak
Drive**

blz. 64

Camps Bay blz. 68

West Coast, wijnland & walvissen

blz. 71

De westkust blz. 72
Langebaan blz. 72
Paternoster blz. 73

11 Het langste strand – **West Coast National Park**
blz. 74

Lambert's Bay blz. 76
Het wijnland blz. 77
Stellenbosch blz. 77
Paarl blz. 80
Franschhoek blz. 82
Walvissen blz. 85
Hermanus blz. 85
Cape Agulhas blz. 87

12 Op safari – **de wildparken Gondwana en Sanbona**
blz. 88

Garden Route & Klein-Karoo
blz. 91

Garden Route blz. 92
Mossel Bay blz. 92
George blz. 92
Knysna blz. 92
Plettenberg Bay blz. 95
Tsitsikamma National Park blz. 96
Klein-Karoo blz. 97
Montagu blz. 97

13 American Way of Drive – **Route 62 door de Karoo**
blz. 98

Oudtshoorn blz. 101
Prince Albert blz. 102
Matjiesfontein blz. 103

14 Onverhard maar beschermd – **Swartbergpas**
blz. 104

15 In de duivelskeuken – **klimpartij door de Cango Caves**
blz. 106

Reisinformatie
blz. 108

Hoe zegt u?
blz. 114

Register
blz. 115

Fotoverantwoording
blz. 119

Colofon
blz. 119

Herinner je je deze nog?
blz. 128

Het belangrijkste eerst

De beste foto van de Tafelberg

Vanaf het Bloubergstrand met zijn rotsen kun je bij het laatste licht van de dag de mooiste plaatjes schieten van de Tafelberg en de skyline van de stad, met de Tafelbaai op de voorgrond. Daarna ga ik het liefst een pizza eten bij 'Primi Blue' in Table View.

Mijn favoriete drankjes

Als ik mijn *flat white* in een steampunksfeer wil drinken, ga ik naar het Truth Café in de Buitenkant Street. Staat mijn hoofd meer naar een *manhattan*, dan stap ik bij Origins in het Cape Quarter binnen. En bij Tribe 112 aan de Buitengracht kan ik op de nieuwste BMW-motorfietsen plaatsnemen (alle drie ► blz. 41).

Shopping en meer

De Bay Harbour Market, ieder weekend bij de haven van Hout Bay, biedt niet alleen tientallen eetstalletjes, maar is ook een paradijs voor shoppers. Van souvenirs via kleren tot sieraden, alles is hier gegarandeerd origineel en lokaal vervaardigd, en dus niet 'made in China'.

Mijn laatste ontdekking

Op de Milnerton Flea Market bij Lagoon Beach ten noorden van de haven (R327) heb ik soms geluk en vind iets moois: iedere zaterdag en zondag als het weer geen roet in het eten gooit. Er zijn flink wat kraampjes en de meeste bieden alleen rommel aan – het is de kunst om de pareltjes te vinden. Maar ook als je niets vindt heb je een leuke tijd vanwege de kleurrijke verkopers.

Romantische nachten

Wie in de heerlijke lodge direct aan de Atlantische Oceaan overnacht, kan nauwelijks geloven dat het drukke Kaapstad om de hoek ligt. Tintswalo Atlantic biedt huisjes die naar eilanden vernoemd zijn en ligt direct onder de beroemde Chapmans Peak Drive. Wie er niet overnacht, kan bij een sundowner of een diner van de ontspannen sfeer genieten.

Sundowner in de hoogte

De beste en meest panoramische plek voor de *sundowner*, het in Kaapstad bijna verplichte zonsondergangdrankje, is zondermeer de Rooftop Bar in het Silo Hotel aan het Waterfront. Ook niet-gasten kunnen er een glaasje wijn komen drinken om van het adembenemende uitzicht te genieten.

Waar ik me aan erger

Als hij in wandeltempo langs de kustweg voor me uit sukkelt, erger ik me wel eens aan de rode dubbeldekkers van de **City Sightseeing Bus** (www.citysightseeing.co.za), ook al heeft men in Kaapstad eigenlijk altijd een relaxte houding. Maar ja, het is mijn eigen schuld, want ik raad de bussen in al mijn reisgidsen aan als perfecte manier om bij een eerste bezoek een overzicht van de stad te krijgen. Hop on, hop off. Instappen en uitstappen waar het je uitkomt. Erg praktisch, maar ook wel irritant als ik er net achter rijd.

Hamburger ... keuze te over

Dog's Bollocks in de City en de met striptekeningen gedecoreerde Three Feathers Diner in Woodstock serveren de grootste en beste hamburgers in een absoluut coole omgeving. Dé plekken voor het Kaapstad Food Feeling (► blz. 35 en 41).

Leestips

Kaapstad is het decor van de in het Nederlands vertaalde en wereldwijd goed verkochte thrillers van de schrijvers Deon Meyers (onder andere 13 uur, 7 dagen, Icarus, Feniks) en Mike Nicol (Kaapstadtrilogie, Machtsvertoon).

Ik woon sinds 1994 in Hout Bay, een voorstad van Kaapstad. Het was liefde op het eerste gezicht – en dat is tot op de dag van vandaag zo gebleven. Ik ben benieuwd hoe jij het ervaart om in mijn droomstad te lopen.

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

anwbmedia@anwb.nl

Dit is Kaapstad

Kaapstad is Afrika's zuidelijkste, meest trendy en coolste metropool – hij wordt wel de poort tot het zwarte continent genoemd. De 'Mother City' voelt als een land op zich – deze bijnaam voor Cape Town verwijst naar het feit dat alles hier begon. In de Kaap domineren strand, ontspanning en sport, en niet werk, geld en carrière. In de Western Cape Province, Kaapstads achterland, zorgen wijngaarden, boomgaarden en het klimaat voor een mediterrane *way of life*.

Oppositie

Ook politiek onderscheidt Kaapstad zich van de rest van het land. Hier heeft de corrupte regeringspartij nooit voet aan de grond weten te krijgen. Dit is de stad van oppositiepartij Democratic Alliance, geleid door de charismatische, jonge, zwarte Mmusi Maimane. In de ogen van vele Zuid-Afrikanen van alle huidskleuren belichaamt hij de hoop voor de toekomst, iemand die het erfgoed van Nelson Mandela kan voortzetten. Kaapstad is dus Afrika *light*. De bezoeker krijgt nooit het gevoel dat het hele Afrikaanse continent tussen Cape Town en Europa ligt. Dat komt niet alleen doordat er 's zomers geen tijdsverschil is, maar ook aan de lichtvoetige, hedonistische levensstijl: iedereen is vriendelijk, open en levenslustig.

Etnische veelvoud & tolerantie

Ook de bevolkingsmix aan de Kaap wijkt duidelijk af van die van de rest van het land. De zwarte Afrikanen vormen slechts een derde van de bevolking van de Kaap, terwijl dat in de rest van Zuid-Afrika op zo'n 80% ligt. Ongeveer de helft van de mensen in de provincie is kleurling, oftewel 'coloureds', terwijl het landelijke gemiddelde 9% bedraagt. Het aantal blanke Zuid-Afrikanen, afstammelingen van de boeren en Britten, is twee keer zo hoog als in de andere provincies. In Kaapstad heerst openheid en tolerantie. Moskeeën, synagogen en kerken staan in de City vlak bij elkaar. Problemen geeft dat niet. Homo's en lesbo's hoeven zich niet te verbergen. Leven en laten leven is het motto! Als de inwoners klagen, dan gaat het over het verkeer, het weer, hun sportteam of de slechte wisselkoers van de rand, de nationale munteenheid.

Natuur vlakbij

Direct naast de miljoenenstad ligt een nationaal park – waar het symbool van de stad zich verheft, de Tafelberg. Daarom zijn veel inwoners ook outdoor mensen. Ze grijpen elke kans aan om naar buiten te gaan. Een barbecue heet hier braai, en grillen is bijna een religie. De Kapers zijn dol op de natuur. Ze beklimmen hun berg, rennen langs het strand of surfen op de golven. Soms zie je mensen in zakenpak langs de kustweg tussen Hout Bay en Camps Bay staan om in alle rust naar een school van honderden dolfijnen te kijken die langs zwemt. Geen baas die hen een verwijt wegens te laat komen maakt. En als je daar dan aan zee staat, mag de beker met café latte to go in de hand natuurlijk niet ontbreken.

Als het op goed humeur aankomt, hoeven de bewoners van de Kaap niemand voor zich te dulden. Met goede muziek en een cocktail in een drinkbeker beginnen ze aan een feestje op het strand. Vaak al in de middag.

Genieten

Waarmee we bij de koffiecultuur komen. De inwoners van Kaapstad zijn genietters. Koffiearoma staat hier even hoog in aanzien als ambachtelijk bier, designbrood, biowijnen en vlees van koeien die de ruimte hebben gehad. Onlangs heeft het gerenommeerde Amerikaanse reistijdschrift Condé Nast Traveller (www.cntraveller.com) de 'Mother City' tot beste stad ter wereld om te eten uitgeroepen. En de New York Times zette Kaapstad op nummer 1 van de lijst van 52 topsteden van de wereld en sprak van 'The African capital of cool'.

Trendsetter

Creatievelingen, kunstenaars, fotografen en modellen zijn dol op het unieke licht van de Kaap. Hipsters met baard en skateboard zoeven langs de straten. Cafés hebben terrassen. In Kaapstad is altijd wat te doen. Overal steken bouwkransen tussen de huizen omhoog. Het paradedepaardje van de stadsvernieuwing in de City is Woodstock. Ooit volkomen vervallen is de wijk inmiddels tot een trendy buurt uitgegroeid. En de gentrificatie gaat door en slaat naar andere wijken over. Bezoek Woodstock in het weekend en je ziet wat ik bedoel.

En safari

Is *het echte* Afrika dan nergens in de Kaap te vinden? Geen angst, om de uitgestrektheid van het land te ervaren hoef je maar een uurtje landinwaarts te rijden. In de bergachtige halfwoestijn van de Karoo of langs Route 62 zie je de landschappen die je bij Afrika voorstelt. Vooral als je een van de wildreservaten bezoekt – een echte safari naar de 'big five', oftewel olifant, leeuw, luipaard, neushoorn en buffel.

Kaapstad in cijfers

21

graden bedraagt de gemiddelde temperatuur in Kaapstad; februari is met 28,5 graden de warmste maand.

50

luipaarden leven er nog in het wild in de bergen rond Kaapstad. Door hun vermogen om zich 'onzichtbaar' te maken hebben deze schitterende kattenachtigen weten te overleven in de buurt van de mens.

114

bochten moet je op de beroemde kustweg Chapman's Peak Drive, tussen Noordhoek en Hout Bay nemen.

155

huizen in Camps Bay kosten meer dan twintig miljoen rand. Daarmee is het de duurste buitenwijk van Zuid-Afrika.

200

rand is het grootste Zuid-Afrikaanse bankbiljet, dat is nog geen 14 euro. Grotere bedragen in contanten uitbetalen is daarmee een zware klus.

216

meter is de hoogste commerciële bungeejump van de wereld - vanaf de Bloukransbrug op de Garden Route, tussen Knysna en Plettenberg Bay.

783

aanklachten wegens corruptie, bedrog en omkoping waren er in 2017 tegen staatspresident Jacob Zuma.

1085

meter boven de zeespiegel rijst het symbool van Kaapstad op, de mystieke Tafelberg, die tot de zeven natuurlijke wereldwonderen hoort.

2500

zwartvoetpinguïns leven nog bij Boulders Beach, ten zuiden van Simon's Town, op het Kaapse Schiereiland.

35.000

deelnemers maken van de jaarlijks in maart verreden Cape Town Cycle Tour de veruit grootste wielervedstrijd ter wereld.

46664

was Nelson Mandela's gevangenisnummer op Robbeneiland. Hij maakte er een symbool voor een anti-aids campagne van. Op het gelijknamige benefietconcert in Kaapstad speelden vele internationale popsterren voor hun idool Madiba.

3.736.000

mensen wonen in en om Kaapstad. Daarmee is de 'Mother City' na Johannesburg de tweede stad van het land.

25.000.000

bezoekers trekt het Victoria & Alfred Waterfront jaarlijks. Het is de grootste attractie van Zuid-Afrika.

2
stelletjes per dag doen
op de Tafelberg een
huwelijksaanzoek.

Eten en drinken

In Kaapstad is uit eten gaan een feest. In de afgelopen jaren is vooral de Bree Street (► blz. 22) in de City tot de restaurantstraat bij uitstek uitgegroeid. Het aanbod aan eethuizen is er enorm, je kunt er vrijwel alle keukens vinden. Het populairst zijn gerechten waarbij mediterrane en Aziatische invloeden samenkomen, de zogeheten fusionkeuken. En gourmetburgers zijn momenteel bijzonder hip.

Kaapstads keuken

De keuken van Kaapstad is internationaal, met hier en daar duidelijke invloeden van het Afrikaanse continent. Daarnaast zijn er zeker ook echt lokale gerechten, met in de eerste plaats de Kaaps-Maleise specialiteiten (*Malay food*). Het begint met de *bredies*, stoofschotels met schapenvlees, aardappelen, uien en groenten, die langzaam worden gegaard, zodat de smaak optimaal tot zijn recht kan komen. Alle groenten kunnen hiervoor worden gebruikt. Wie niet van schapenvlees houdt, kan zijn *bredie* ook met lams-, rund- of varkensvlees bestellen.

Dan zijn er de *boboties*, traditioneel voordelige gerechten. Gehakt van rund-, lams- of varkensvlees wordt samen met vruchten en specerijen aangebraden en met eieren in een ovenschaal gegaard. Maar er zijn nog meer specialiteiten: struisvogelfilet (*ostrich filet*), wildgerechten (*venison*) van springbok of kudu, wrattenzwijn (*wart hog*) of impala, krokodil, dat een beetje aan kip doet denken, het legendarische

Karoo-lamsvlees en de Indiase curry's en tandoori's.

Bij de desserts springt de lekkere *melktart* eruit, een Afrikaner kwarktaart bestrooid met kaneel.

Restaurantkritieken

De beste aanbeveling voor fijnproevers die de keuken van Zuid-Afrika intens willen ervaren, is de jaarlijks in november/december voor het volgende jaar verschijnende 'Eat out – The Restaurant Guide of SA' (voor 49,90 rand verkrijgbaar bij boekhandels en kiosken). Met meer dan duizend van de beste restaurants is Eat out sinds 1998 zo ongeveer de 'restaurantbijbel' van het land. Zo'n twintig onafhankelijke critici werken zich een weg door de menukaarten en beschrijven de kwaliteit en sfeer.

Jaarlijks worden in december de 'Mercedes-Benz Eat Out Awards' uitgereikt aan de beste restaurants en koks. Deze prijzen gelden als de culinaire 'oscar's' van het land. De website www.eatout.co.za is ook nuttig. Hier kun je restaura-

BARBECUES

Een bijna verplicht nummer voor bezoekers van Zuid-Afrika is deelname aan een traditionele *braai*, waar zowel vlees als vis wordt gegrild. Een specialiteit zijn de heerlijk gekruide braadworsten (*boerewors*), die met rund- en varkensvlees, spek, zout, peper, koriander, nootmuskaat, kruidnagel, tijm, cayennepeper, azijn, knoflook en worcestersaus worden bereid. Erbij wordt *mealie pap* (zie rechts) met tomatensaus geserveerd.

rants aanklikken en de menukaarten bekijken. Nieuwe zaken, die niet meer in het recente tijdschrift konden worden opgenomen, worden hier ook beschreven.

Zelf eten inslaan

In Zuid-Afrika heeft Woolworths het beste levensmiddelenaanbod. Hier vind je het malste vlees (rund en struisvogel, scharrelkip en varken), de verste groenten, de lekkerste yoghurtsoorten en talrijke meeneemgerechten, allemaal speciaal voor Woolworths geproduceerd. De keten is meer een delicatessenzaak dan een supermarkt. Wanneer Zuid-Afrikanen een chique picknick samenstellen of een *braai* willen houden, gaan ze eerst even naar 'Woolies'. Ook goed zijn de filialen van de supermarktketen Pick and Pay. Bij de Spar zijn de groenten en het vlees van mindere kwaliteit. Shoprite/Checkers kun je maar beter mijden.

Dranken

Wie naar Zuid-Afrika reist, moet natuurlijk ook de talrijke hier geproduceerde **wijnen** proeven. Het waren vooral Franse immigranten die de wijnbouw naar Zuid-Afrika brachten. Het land produceert inmiddels wijnen van

In bijna alle restaurants is de bediening niet inbegrepen bij de rekening. Het bedienend personeel leeft bijna volledig van de **fooiën**. Daarbij is tussen de 10 en 15% van de rekening gebruikelijk. Je kunt de fooi contant op tafel achterlaten of bij het totaal optellen als je met creditcard wilt betalen. Restaurants op toeristische plekken brengen vaak wel een bedieningsgeld van 15% in rekening, in dat geval kun je het bedrag gewoon omhoog afronden.

PAP EN BILTONG

Mealie pap is een stevig mengsel van maïsmeel en water, dat er uitziet als aardappelpuree. Voor de meeste Zuid-Afrikanen, vooral die in de townships, is *pap* het basisvoedsel. Een andere Zuid-Afrikaanse specialiteit is gedroogd vlees van rund, springbok, struisvogel of een ander dier. Deze lekkernij wordt *biltong* genoemd.

wereldklasse, zodat een bezoek aan een van de historische wijnhuizen de moeite waard is.

Ook bierliefhebbers komen aan hun trekken. Tientallen microbrouwerijen van **craft beer** hebben in de afgelopen jaren hun deuren geopend. Van de commerciële soorten wordt alleen Windhoek uit het buurland Namibië volgens het Duitse Reinheitsgebot gebrouwen. De lokale chemische producten Castle, Amstel en Black Label moet je alleen drinken als je graag hoofdpijn krijgt. In sommige pubs wordt geïmporteerde Guinness, Poddingtons of Kilkenny van de tap geserveerd. Bovendien vinden er in het land regelmatig bierfeesten plaats. Het bekendste is heet **Capetown Festival of Beer** (www.capetownfestivalofbeer.co.za), waarbij talrijke microbrouwerijen hun producten aanbieden.

Wie het liever gezond houdt, bestelt mineraalwater met koolzuur (sparkling) of zonder (still). Tot de populairste lokale **frisdranken** horen Appletiser en rode en witte Grapetiser: appelsap respectievelijk druivensap met prik.

Het kompas van Kaapstad

15 manieren om je onder te dompelen in de streek

Kaapstad

Kaapstad hoort zonder twijfel tot de mooiste steden van de wereld. Wat de stad zo sympathiek maakt, is dat hij op het eerste gezicht niet de indruk van een miljoenenstad wekt. Omringd door de machtige, ruim 1000 m hoge Tafelberg, de Signal Hill, het Cape Town Stadium en de tafelbaai is de in 1652 door de Nederlander Jan van Riebeeck gestichte metropool heel overzichtelijk, maar telt – inclusief voorsteden – niettemin ruim drie miljoen inwoners. Wat ook heel prettig is: vrijwel alle bezienswaardigheden van de 'Mother City' liggen in een klein gebiedje en zijn zo makkelijk bereikbaar.

De 'coole' City

Volgens sommige kwaadsprekers heeft Kaapstad de bijnaam 'Mother City' gekregen omdat alles hier negen maanden zou duren. Zakendoen met Capetonians drijft Johannesburgers, Europeanen en Amerikanen maar al te vaak tot wanhoop.

Voor afspraken geldt Afrikaanse tijd, wat wil zeggen dat punctualiteit niet cool is. Bij de lunch zal de fles wijn ook zelden ontbreken – zodat het 's middags gezellig blijft. In Johannesburg verdient men geld, in Durban lig je aan het strand en in Kaapstad wordt geleefd – aan het strand, op de berg en in de vele restaurants en cafés. In menige winkel hangt men op vrijdagmiddag een handgeschreven

Hoe mooi de metropool ook overkomt, er is ook een lelijke zijde, met een hoge **criminaliteit** in de zwarte townships, bendenorlogen in de Cape Flats en zakkenrollers. De City, waar zich de belangrijkste bezienswaardigheden bevinden, is door de vele camera's relatief veilig. Het is niettemin onverstandig om open en bloot met dure sieraden en camera's rond te lopen en midden op straat hulpeloos op een uitgevouwen kaart of op je mobiel te staren. Stap liever een winkel of café binnen en vraag daar de weg. Loop zelfbewust en doelgericht over straat! Tegenwoordig is het weer veilig om 's avonds over Long Street, Bree Street en Kloof te lopen, terwijl ook het Victoria & Alfred Waterfront en de andere winkelcentra veilig zijn. Niettemin kun je 's avonds beter een taxi van je hotel naar een restaurant en terug nemen.

bordje in de etalage met de tekst: 'Gone fishing'. Zolang je niet in Kaapstad bent om zaken te doen, is het allemaal prima.

Aanduidingen als 'Slaapstad' en zelfs 'Café de Goede Hoop' zijn duidelijk afkomstig van jaloerse mensen die het liefste zelf direct naar Kaapstad zouden willen verhuizen.

En daar is reden toe, want niet alleen de landschappelijke en culturele veelvoud van Kaapstad is overweldigend: voor het WK voetbal van 2010 is de infrastructuur van de stad en de omgeving, inclusief wegnen en de busdiensten, aanzienlijk verbeterd – zo werd de 'Mother City' definitief een wereldstad. De accommodaties en restaurants zijn vaak van wereldklasse. Kaapstad werd in 2014 door de New York Times tot favoriete stad om te bezoeken uitgeroepen. In hetzelfde jaar kreeg hij het predikaat van World Design-hoofdstad.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

In de historische kern

Wat mij als immigrant natuurlijk boeit zijn de vele Nederlanders en Duitsers die vanaf het begin van de Kaapkolonie hun stempel op de geschiedenis van stad hebben gedrukt. In 1662 werd Zacharias Wagner de tweede gouverneur van de Kaap, na Jan van Riebeeck. Zijn naam werd 'verafrikaniseerd' tot Zacharias Wagenaar. De resten van een zoetwaterreservoir met een inhoud van een miljoen liter, dat hij in 1663 liet bouwen, werd bij de aanleg van de fundering voor het winkelcentrum Golden Acre Shopping in de Adderley Street 9 ontdekt en zijn nu in de kelder achter glas te zien.

De mooiste winkelpui

Een ander Duitser, de 22-jarige Josef Müller, emigreerde in 1890 naar Kaapstad en opende de eerste opticien van Zuid-Afrika. Zijn naam werd voor het gemak verengelt tot Joseph Muller. **Mullers Optometrist** gevestigd

Aan Kaapstads trendy Waterfront bruist het met een bedrijvige haven die nog volop in gebruik is, maar vooral de boetieks, restaurants en hotels hebben dit gebied tot de grootste toeristentrekker van Zuid-Afrika gemaakt.

achter een fraaie zwart-witte art-decoupi, is nog altijd in bezit van de familie (104 Long Market St., hoek Parliament Street, ma.-vr. 8.30-16.30, za. 9-13 uur). Twee van zijn vijf zonen en drie van zijn kleinkinderen traden in zijn voetsporen. Zijn achterkleinzoon, Peter Muller, eveneens opticien, is ook werkzaam in het familiebedrijf. In het begin hield Muller zich overigens niet alleen met slechtzienden bezig, maar maakte hij ook klokken en juwelen.

De winkelpui van zwarte leiste en chroom werd in 1920 ontworpen door Frank Spears, een Britse duizendpoot die ook schilder, radiopresentator en botenbouwer was. Van alle winkelpuien die hij in de stad ontwierp is die van Mullers volgens velen de mooiste. Binnen ziet de winkel er nog precies zo uit als honderd jaar geleden. Je kunt er ook een kleine tentoonstelling over de oogheelkunde in Kaapstad bekijken met onder andere historische optometrische instrumenten, foto's, de eerste onderzoeksstoel van de winkel, een oude telefoon, antieke meubels en een van de oudste nog werkende liften van Kaapstad. Mullers opticiendiploma

kun je ook nog ergens aan de muur zien hangen. Inmiddels heeft Mullers zes filialen in Kaapstad.

Nog meer art deco

Laten we nog even bij de architectuur blijven. Je bent namelijk niet ver van het **Greenmarket Square 2**. Dit plein met een natuurstenen bestrating en zijn kraampjes waar je souvenirs en kunstnijverheid kunt kopen, wordt omzoomd door statige art-decogebo

LONG STREET

En nu we het toch over aantrekkelijke gebouwen hebben: rechts en links van de Long Street staan tientalen prachtig gerestaureerde historische huizen, die een wandeling door de architectuurgeschiedenis van de stad mogelijk maken.

Het Terracottahuis

Het mooiste voorbeeld daarvan is zonder twijfel **Merchants on Long 3** (34-36 Long Street, ma.-vr. 10-18, za. 10-14 uur). Het kleine, twee verdiepingen tellende gebouw is niet alleen

KAAPSTAD (CAPE TOWN)

Bezienswaardig

- 1 Mullers Optometrist
- 2 Greenmarket Square
- 3 Merchants on Long
- 4 Heritage Square
- 5 Bree Street
- 6 Saffron Pear Tree (Company Gardens)
- 7 Houten bestrating
- 8 Two Oceans Aquarium
- 9 The Wheel
- 10 Clock Tower
- 11 Silo Hotel
- 12 Nelson Mandela Gateway
- 13 Cape Town Stadium
- 14 Green Point Park
- 15 Table Mountain Cableway
- 16 Castle of Good Hope
- 17 Zeitz MOCAA Museum
- 18 District Six Museum
- 19 Iziko South African Museum
- 20 Iziko South African National Gallery
- 21 tots 27 ► kaart blz. 35
- 28 Slave Lodge
- 29 Cape Town Holocaust Centre

Overnachten

- 1 Grand Daddy Boutique Hotel
- 2 Protea Hotels Fire & Ice!
- 3 Dysart Boutique Hotel
- 4 The Breakwater Lodge
- 5 15 on Orange
- 6 The Victoria and Alfred Hotel

Eten en drinken

- 1 Dapper Café (Club 9)
- 2 Three Feathers Diner ► kaart blz. 35

- 3 Woodstock Grill & Tap ► kaart blz. 35
- 4 Will's Café and Deli
- 5 Firemans Arms Pub
- 6 Grand Café & Beach
- 7 Africa Café
- 8 Beerhouse on Long
- 9 Carne SA
- 10 Harbour House
- 11 The Company's Garden
- 12 Truth Coffee
- 13 Tribe 112 Coffee
- 14 Origin de Waterkant
- 15 The Dog's Bollocks
- 16 Shortmarket Club
- 17 Bardough by Jason
- 18 True Italic
- 19 Devil's Peak Brewery

Winkelen

- 1 Los Muertos Motorcycles
- 2 Skull Gear ► kaart blz. 35
- 3 Neighbourgoods Market
- 4 Victoria & Alfred Waterfront
- 5 African Image
- 6 Avoova
- 7 Clarke's Bookshop
- 8 Streetwires
- 9 African Music Store

Uitgaan

- 1 House of Machines
- 2 Woodstock Exchange ► kaart blz. 35
- 3 Old Biscuit Mill ► kaart blz. 35
- 4 Villains Old Ale House
- 5 Perseverence Tavern
- 6 Van Hunks
- 7 Straight No Chaser
- 8 Club 31

Sport en activiteiten

- 1 Jolly Roger Pirate Boat
- 2 Cool Runnings

Kaapstad ► De 'coole' City

vanwege zijn heerlijke art-deco-ontwerp opmerkelijk, maar ook vanwege het feit dat het als enige aan Long Street bekleed is met terracottategels. Gevels van deze rozebruine steen waren rond 1900 populair. Het gebouw zelf is echter een stuk ouder, het dateert van zo'n driehonderdvijftig jaar geleden. De bouw begon kort nadat Jan van Riebeeck met zijn drie schepen vanuit Amsterdam de Tafelbaai invoer en aan land ging. Voor de huizen werd *koffie klip* gebruikt, koffiesteen, zoals de Nederlanders de leisteen van de Tafelberg noemden.

In de loop der jaren is er het een en ander verspijkerd aan het gebouw. Oorspronkelijk was het alleen een winkel, maar in de 19e eeuw, toen Kaapstad steeds welvarender werd, heeft men er een verdieping opgezet. Binnen zijn twee victoriaanse gewelven te zien en een wat oudere edwardiaanse bogengang. Die dateert uit de tijd dat het gebouw een badhuis in Romeinse stijl was, waar levensgenieters graag kwamen. In 1896 kocht een groothandelaar in beddengoed, Thomas Gibson,

het pand en gaf een van de productiefste architecten van de stad, Anthony de Witt, de opdracht het gebouw volledig te renoveren. De terracottagevel werd in het Schotse Edinburgh vervaardigd en pas zeven jaar later, in 1903, aangebracht. De teakhouten deuren met bovenlicht en de teakhouten kozijnen van de etalage worden omlijst door terracottategels met fijnzinnig uitgevoerde mensenhoofden als kapitelen. In het portiek is aan de rechterkant een victoriaans tegeltableau van majolica aangebracht, eveneens in opdracht van Gibson. Er hebben vaak chique winkels in het pand gezeten. In de jaren vijftig en zestig van de 20e eeuw was de herenmodezaak Sellars hier gevestigd. Daarna kwam er een galerie. In 2010 werd Merchants ten slotte een boetiek. De nieuwe eigenaresse legde de oorspronkelijke muren van koffiesteen vrij, zodat ze, net als de vloerbalken van dennenhout, in de winkel in het zicht zijn. Merchants geldt als het mooiste voorbeeld van art-nouveau-architectuur in Kaapstad en is sinds 1995 een beschermd monument.

In het centrum van de City ligt Greenmarket Square, omringd door de mooiste art-decogebouwen van Kaapstad. Hier kun je bij tientallen stalletjes Afrikaanse souvenirs kopen.

Lift naar het dak

De oudste lift van de stad voert naar het enige 'Trailer Park' van Zuid-Afrika dat op een dak is gevestigd. Op 38 Long Street vind je het **Grand Daddy Boutique Hotel** (🏠 ► blz. 37), een van de coolste hotels van het land. Als de lift uit 1895 ratelend op de bovenste verdieping tot stilstand komt, sta je op een gazon van kunstgras met zeven vintage caravans. De zilveren, sigaarvormige Airstreams zijn uit de VS geïmporteerd, op het dak getakeld en individueel ingericht. Wie geen behoefte heeft om in een caravan te overnachten, kan zich tevreden stellen met een drankje in de **Rooftop Sky Bar** of in ouderwetse stijl met plaatswijzer en popcorn een filmpje pikken in de **Pink Flamingo Rooftop Cinema** (Programma op www.granddaddy.co.za).

HERITAGE SQUARE

De historische wijnstok

Op een door oude huizen omgeven binnenplaats groeit een oeroude wijnstok, waar jaarlijks nog voldoende druiven van worden geoogst om een paar liter wijn te maken. De **Heritage Vine** werd waarschijnlijk in 1771 op het **Heritage Square** (4) geplant. Hij is daarmee niet alleen de oudste wijnstok van Zuid-Afrika, maar ook de oudste op het zuidelijk halfrond waarvan nog wijn wordt geproduceerd.

De Zuid-Afrikaanse **wijnbouw** begon in de 17e eeuw. De stichter van de kolonie, de scheepsarts Jan van Riebeeck, nam – foutief – aan dat wijn scheurbuik kon genezen, het belangrijkste probleem van de Europese zeevaarders. Daarom begon men met de aanplant van wijnstokken. Zeven jaar later, op 2 februari 1659, schreef Jan in zijn dagboek: 'Vandaag, de Heer zij geloofd, hebben we de eerste wijn gemaakt van Kaapse druiven'. Hoe hij smaakte vermeldt hij niet. Na dit begin in de Company Gardens werd de wijnbouw uitgebreid naar Constantia en vervolgens naar Franschoek, Stellenbosch en Paarl.

WIJN AAN HERITAGE SQUARE

Signal Hill Winery: een van de twee stedelijke wijnhuizen van Kaapstad. Bij de wijn kun je eten bestellen van Chef's Warehouse en HQ, die beide ook in het Heritage Square-complex zitten (100 Shortmarket St., tel. 021 424 58 20, www.winery.synthasite.com).

Dorrance Cellar: het andere wijnhuis van de stad aan Heritage Square, met de bijbehorende Bistro & Wine Bar 'Bouchon' (95 Hout Street, tel. 021 422 06 95, www.dorrancewines.com)

De burgers van Kaapstad bleven nog lang zelf wijn verbouwen in hun tuinen. De huizen aan Heritage Square werden in 1771 gebouwd en in 1785 schreef een van de bewoners in zijn dagboek: 'We drinken wijn onder de druivenboom'. Het is bijna een wonder dat deze wijnstok nog steeds bestaat. In de 19e eeuw ontsnapte de Heritage Vine door zijn geïsoleerde ligging aan de druifluisepidemie. In de jaren zestig van de vorige eeuw dreigden de historische huizen plaats te moeten maken voor een parkeergarage (► blz. 43). Tien jaar lang lag het plein er daarom verlaten bij, maar de aan zijn lot overgelaten oude wijnstok overleefde op het beetje regen dat er viel. Uiteindelijk begon de Cape Town Heritage Trust met de restauratie van het huizenblok. Vanwege zijn ouderdom is het moeilijk vast te stellen tot welk druivenras de wijnstok behoort. Volgens Franse experts gaat het om een crouchen blanc, beter bekend als chenin blanc. Dat was een van de eerste Franse druivensoorten in de Kaap en is afkomstig uit de westelijke Pyreneeën. Sinds 2008 brengt de druif weer wijn voort. De Signal Hill Winery produceerde in 2011 twintig liter wijn van de oogst. Christophe Durand, de Franse wijnmaker van Dorrance Cellars aan Heritage Square, wist er in 2015 zelfs 35 liter uit te persen.

1

Eten in Kaapstad – Bree Street

De Bree Street heeft Camps Bay, Long Street en Kloof Street verdrongen als coolste straat – als het om echt goed eten gaat. In de nieuwe en gerestaureerde gebouwen laten de welgestelden van Kaapstad graag hun gezicht zien.

De **Bree Street** ⁵ is een brede, lange boulevard met exotische bomen, vele historische gebouwen en een paar moderne kantoorhuizen, coole bars en hippe restaurants – en niet te vergeten: chique boetieks. Hier zie je iedereen die erbij hoort: zakenlieden die komen lunchen, bebaarde motorrijders en dames die aan het shoppen zijn.

Begin bij het Waterfront

Het gaat er hier internationaal aan toe – alle keukens van de wereld zijn vertegenwoordigd. Laten we bij Japan starten, bij **Active Sushi on Bree** (#4, www.activesushi-onbree.co.za). De sushi die daar wordt geserveerd is niet alleen goed, maar ook nog eens de goedkoopste van de stad: chic en esthetisch verantwoord!

Oude lp's zijn kenmerkend voor het **Hard Pressed Cafe** (#4, www.hardpressed.co.za). Je kunt er in een ontspannen sfeer (motto: *Don't expect good service #thiscapetown*) lekker ontbijten en lunchen, terwijl het vinyl (sixties, seventies en eighties) niet allen verkocht, maar ook gedraaid wordt. En voor de deur staan ligstoelen!

Alternatief – ook dat kan

Goede koffiebonen en boeken vind je gecombineerd bij **Folk Coffee Anthropology** (#7, www.folkcoffee.co.za) in een oud koloniaal gebouw. Het relaxte restaurant viert eten en drinken als een culturele ervaring – de boeken vormen een ruilbibliotheek: *take one, leave another*.

Het veganistische **Raw & Roxy** (#8, fb.com/rawandroxy) heeft al heel wat doorgewinterde vleeseters verbluft. In deze groentetempel van de Deense Beatrice Holst zijn vrouwen in de meerderheid, net als bij de kookcursussen die ze geeft.

0
OVERIGENS

Iedere eerste donderdag van de maand (**First Thursdays**, www.first-thursdays.co.za) zijn in de Bree Street en omliggende straten de galeries en winkels tot laat op de avond open. De restaurants zetten dan tafeltjes en stoelen op straat. De City verandert in een levendige voetgangerszone.

Tussen Europa en Amerika

Het Frans georiënteerde restaurant **La Tete** (#17, www.latete.co.za) is minder geschikt voor vegetariërs. De nogal minimalistische porties komen in een fraai modernistisch gebouw op tafel.

De Kaapstadse beau monde geeft momenteel de voorkeur aan de mediterrane-Aziatische fusie-keuken van **Villa 47** (#47, www.villa47.co.za), terwijl het even verderop, bij **Inside & You're Out Burgers** (#103, www.iyoburgers.co.za), weer rustiek aan toe gaat. Alle ingrediënten zijn lokaal gekweekt en het vlees komt van biologisch gehouden runderen.

Bij **Love Thy Neighbour** (#110, fb.com/lovetheighbourct) zit je opeens in Griekenland met souvlaki, octopus van de grill en pitabrood.

En dan gaat de reis verder naar Amerika. Eerst Peru met de **Charango Grill & Bar** (#114, www.charango.co.za), waar ceviche (rauwe vis ge-gaard in citroenmarinade) de boventoon voert in een buitengewoon cool decor. Daarna volgt het piepkleine **Max Bagels** (www.maxbagels.com): de authentieke specialiteit van Manhattan. Tot slot dan een Italiaan: bij **Bocca** (www.bocca.co.za) komt de beste pizza van de straat op tafel: dunne bodem en intens van smaak.

Tot laat open: galeriebezoek op de eerste donderdag van de maand in Bree Street.

NOG WAT CULINAIRE TIPS

Chef's Warehouse & Canteen: de vooraanstaande Ierse chef Liam Tomlin serveert in zijn toprestaurant dagelijks wisselende gerechten van wat er in het betreffende seizoen vers is. Kom hier bij voorkeur vroeg, of laat je op de wachtlijst zetten en ga aan de bar wat drinken, die treffend 'No Reservations' heet. De 'tapas voor twee', acht gerechten in drie gangen (650 rand), worden in de loop van een uur geserveerd (92 Bree Street, www.chefwarehouse.co.za, ma.-vr. lunch 12-14.30, diner 16.30-20, za. 12-14.30 uur, hoofdgerechten rond 80 rand).

La Parada: hier toont Kaapstad een Spaans gezicht: van *patatas bravas*

(aardappelen in een adembenemende tomatensaus) tot garnalenkroketjes. De wijnen zijn redelijk geprijsd en er zijn lekkere tapas; de Spaanse, van het been gesneden ham is legendarisch (107 Bree Street, www.laparada.co.za, dag. 12-22 uur, hoofdgerechten rond 300 rand, tapas rond 80 rand).

Jason Bakery: deze zaak begon zo ongeveer met een gat in de muur waardoor verse bakkerswaren werden verkocht, waaronder de legendarische spekcroissants. Het is nog steeds een takeaway, maar nu kun je er ook binnen of buiten zitten (185 Bree Street, www.jasonbakery.com, di.-do. 7-15.30, za. 8-14 uur, hoofdgerechten rond 110 rand).

Uitneembare kaart: 2, F 4-G 3 | plattegrond: blz. 18/19 | stadswandeling ca. 2 uur

COMPANY GARDENS

Kaapstads 'Central Park'

De **Company Gardens** zijn de groene longen van de stad en een populaire plek voor de middagpauze in de City. Waar ooit kolen en bieten werden verbouwd voor de eerste Europese kolonisten van de Kaap, staan nu enkele schitterende bomen, struiken en planten, waaronder de oudste aangeplante boom van Zuid-Afrika, een saffraangele perenboom, de **Saffron Pear Tree** 6. Hij kwam in de tijd van Jan van Riebeeck mee op een schip uit Nederland, ruim 350 jaar geleden, en is van een oud perenrassen met kleine vruchten. Traditioneel werden de bladen benut om wol geel te verven; van de vruchten werd jam gemaakt of ze werden in zuur ingelegd.

De hoofdstam is al lang geleden verdwenen. Wat overbleef waren vier scheuten die uit het wortelstelsel groeiden. Deze grijze takken worden nu met metalen stangen en kabels gesteund, terwijl er een hek omheen staat. Botanici hebben stukjes van de boom genomen om het genetisch materiaal te behouden. Als de boom ergens in de toekomst sterft, kan er een kloon voor in de plaats worden gezet.

Houten plaveisel

Voor de **Groote Kerk** in de Adderley Street werd in 2010 bij de aanleg van een fietspad **houten plaveisel** 7 ontdekt (*wooden cobbles*). Monumentenzorg liet een deel van de straat restaureren om Kapers en bezoekers terug te voeren naar de periode rond 1856. Specialisten reconstrueerden een 10 m lang en 1 m breed stuk en conserveerden het hout met kunsthars om het te beschermen.

De straten van Kaapstad waren oorspronkelijk allemaal onverhard, maar werden later met stenen bestraat en uiteindelijk geasfalteerd. Houten 'straatstenen' werden niet veel gebruikt in Kaapstad. Men legde ze op sommige plekken om het geluid van paardenhoe-

ven en koetsen te dempen. Direct voor de grote kerk was dat uiteraard zinvol, zeker ook omdat **Adderley Street** in die tijd de drukste straat van de stad was, met talrijke door paarden getrokken wagens en koetsen. Het gebruikte hout was waarschijnlijk afkomstig van de vele scheepswrakken voor de kust. Het gerestaureerde houten plaveisel is te zien op de kruising van Bureau Street en Adderley Street.

V & A WATERFRONT

Het gerenoveerde, ooit volkomen vervallen havenkwartier staat nu bekend als het **Victoria & Alfred Waterfront** en geldt als een van de grootste succesverhalen van Zuid-Afrika: het is met afstand de meest bezochte attractie van het land. Sinds 1994 zijn er vele honderden miljoenen randen geïnvesteerd. Het uitgestrekte terrein is ideaal om te flaneren en shoppen. In het droogdok wordt net als vroeger gewerkt, het Waterfront is daarmee geen steriele toeristenfuik, maar een echte *working harbour*.

Wandeling in de oceaan

Een van de vele populaire attracties is het **Two Oceans Aquarium** 8, dat zonder meer een van de moosite aquaria van de wereld is. Op een oppervlak van 4000 m² zijn zo'n drieduizend zeebewoners uit de Atlantische en Indische Oceaan te zien – van zeepaardjes tot pinguïns (► blz. 26).

Victoria & Alfred Waterfront, tel. 021 418 38 23, www.aquarium.co.za, dag. 9.30-18 uur; toegang volwassenen/kinderen 14-17 jaar/ kinderen 4-13 jaar 125/97/60 rand bij online boeken, onder 4 jaar toegang gratis. Voedertijden: haaien dag. 15 uur, pinguïns dag. 11.45 en 14.30 uur

Picnic in the Sky

Het midden in het Waterfront geplaatste reuzenrad **The Wheel** 9 was ooit tijdelijk bedoeld, maar het was zo populair dat het permanent werd. Het uitzicht over stad, haven, Robbeneiland, Tafelberg en Waterfront is natuurlijk

Je komt aan en meteen barst de muziek los. Op het V & A Waterfront zorgen straatmuzikanten met of zonder marimba voor sfeer, terwijl straatverkopers Afrikaanse souvenirs uit het Verre Oosten aan de man brengen.

geweldig. De dertig cabines hebben airco en gaan tot 40 m hoog. Een rondje duurt een kwartier; twee van de cabines zijn rolstoeltoegankelijk.

En dan nu de grote **tip voor romantici**: haal een picknickmandje bij de kassa en vul die in het Waterfront met je lievelingshapjes. De beheerder zet dan een tafeltje in je cabine en laat het rondje een half uur duren. Genoeg tijd om met uitzicht te snacken.

Tel. 021 418 25 02, www.capewheel.co.za, volwassenen/kinderen 120/60 rand; voor de picknick hoef je niet te reserveren, ticket 200 rand pp (zonder eten)

De havenmeester ziet alles

De fraaie rode **Clock Tower** 10 van het Waterfront staat er al aanzienlijk langer. Hij is het oudste bewaard gebleven gebouw aan de haven. De victoriaanse toren in gotische stijl werd in 1882 als kantoor van de havenmeester gebouwd, de klok werd uit het Schotse Edinburgh geïmporteerd. De rode kleur is de oorspronkelijke tint, die na onderzoek naar verfresten opnieuw werd aangebracht. Op de tweede verdieping bevindt zich een spiegelkamer van waaruit de haven-

meester de hele haven kon overzien. Op de begane grond is een getijdenmeter waarmee de stand van de getijden kon worden afgelezen, die doorgegeven werd aan de schepen die de haven in- of uitvoeren.

Architectuuricoon

De in 1924 opgeleverde graansilo aan het Waterfront was met 57 m ooit het hoogste gebouw ten zuiden van de Sahara. In 2001 kwam hij leeg te staan en was men van plan hem af te breken. Gelukkig is dat plan van de baan. Sinds 2017 zit hier het naar mijn mening ongewoonste hotel van het land. Het **Silo Hotel** 11 (www.theroyalportfolio.com/thesilo) heeft slechts 28 kamers, inclusief een spectaculair, 211 m² metend penthouse. Iedere kamer is individueel ingericht. De oude, roestige schachten en machines zijn in het interieur geïntegreerd en geven het helaas erg dure hotel (2 pk vanaf 12.000 rand!) een unieke sfeer. Het beste zijn de achter een betonnen raamwerk gelegen gewelfde vensters, die het gebouw 's nachts laten stralen. Restaurant en Rooftop Bar zijn ook voor niet-gasten